

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 18.8.2025

Návrh zákona o školskej správe a o zmene niektorých zákonov

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho po zapracovaní pripomienok na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD uplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní 25 zásadných pripomienok. Z toho bolo 10 pripomienok akceptovaných, 7 pripomienok čiastočne akceptovaných (pri jednej z nich trváme na rozpore) a 8 neakceptovaných (pri 3 z nich trváme na rozpore).

Pripomienky s pretrvávajúcim rozporom:

- K Čl. I § 10 ods. 6. Požadujeme, aby súčasťou prezentácie projektu riadenia školy bola **verejná diskusia, v ktorej majú právo klásť otázky najmä zástupcovia stavovských a profesijných organizácií s vecnou pôsobnosťou k odboru vzdelávania školy**. Cieľom tejto úpravy je overiť, či projekt zohľadňuje potreby praxe a kriticky zhodnotiť jeho realizovateľnosť a ambície, najmä v oblasti spolupráce s podnikateľskou sférou. Verejné zodpovedanie otázok zároveň preverí schopnosť kandidáta vecne argumentovať, reagovať pod tlakom a obhájiť svoje vízie.
- K Čl. I § 10 ods. 7. Požadujeme, **aby hlasovanie výberovej komisie, ktorým sa určuje poradie uchádzačov, bolo verejné**. Členovia komisie sú motivovaní hlasovať na základe objektívnych kritérií a nie na základe osobných preferencií. Verejné hlasovanie posilňuje dôveru celej komunity v transparentnosť a integritu výberového konania.
- K Čl. I § 11 ods. 1. V súvislosti s členstvom vo výberovej komisii **požadujeme posilniť úlohu a zodpovednosť zriaďovateľa prostredníctvom dvoch zástupcov, pričom jeden z nich je predsedom výberovej komisie**. Navrhovaná zmena garantuje efektívnejšie rozhodovanie a súčasne poskytne komplexný prehľad o strategických zámeroch zriaďovateľa voči škole.

- K Čl. I § 18 ods. 7. Vo vzťahu k rade školy žiadame redukciiu počtu zástupcov pedagógov a rodičov. Zmena má zefektívniť komunikáciu a uvoľniť priestor pre väčšie zastúpenie externých subjektov. Cieľom je posilniť vplyv zriaďovateľa a odborného sektora, zvýšiť relevantnosť vzdelávacích programov a podporu pre školu zo strany zamestnávateľov.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Cieľom návrhu zákona je **vytvoriť efektívny, transparentný a koordinovaný systém riadenia škôl.**

Návrh zákona:

- definuje školu ako **právnickú osobu alebo organizačnú zložku spojenej školy.**
- oprávňuje školy **poskytovať výchovu a vzdelávanie ako ich hlavnú činnosť** odo dňa zápisu do príslušného registra. Školy sú tak oprávnené vykonávať hlavnú činnosť od 1. septembra kalendárneho roka, ak sa zápis do registra vykoná do 31. marca.
- uvádza **okruh zriaďovateľov školy alebo školského zariadenia** (obec, samosprávny kraj, regionálny úrad, registrovaná cirkev alebo súkromný zriaďovateľ so sídlom na území SR). Určuje, že škola alebo školské zariadenie môže mať **len jedného zriaďovateľa.**
- priznáva školám, ktorých zriaďovateľom je cirkevný alebo súkromný zriaďovateľ, **právnú formu neziskovej organizácie.** Nezisková organizácia sa zriaďuje zriaďovacou listinou a vzniká nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o zápise do registra. Jej zánik nastáva dňom výmazu z príslušného registra.
- odkazuje na Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy ako na osobitný právny predpis, ktorým sa riadi zriadenie a zrušenie škôl a školských zariadení, ktorými sú **rozpočtové a príspevkové organizácie.**
- **zaväzuje zriaďovateľa vymenovať riaditeľa,** ako aj určiť spôsob a formu overenia riadiacich schopností a odborných vedomostí uchádzača. Výberové konanie uskutočňuje zriaďovateľ **v spolupráci s výberovou komisiou. Je verejné** so zohľadnením kapacitných možností priestoru, v ktorom sa má uskutočniť. **Výberová komisia rozhoduje** o poradí uchádzačov po neverejnej porade **tajným hlasovaním.**
- definuje **kompetencie rady školy** (prerokúva školský poriadok, školský vzdelávací program a i.). Členom rady školy môže byť aj jeden zástupca stavovskej alebo profesijnej organizácie.

- umožňuje, **v prípade podnikovej školy, zriadiť elokované pracovisko aj mimo sídla školy či školského zariadenia.** V elokovanom pracovisku sa uskutočňuje pravidelná činnosť podľa školského vzdelávacieho programu alebo výchovného programu.
- ustanovuje, že na **zmenu zriaďovateľa školy alebo školského zariadenia, ktorým je nezisková organizácia, sa nevzťahuje Zákon o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby.** Zmena zriaďovateľa je možná **na základe písomnej dohody o prevode zriaďovateľských práv a povinností.**
- uvádza, že verejným **poskytovateľom výchovy a vzdelávania sa môže stať materská alebo základná škola, ktorá je zriadená cirkevným alebo súkromným zriaďovateľom pod podmienkou, že je zaradená do verejného školského obvodu, prijíma na vzdelávanie prednostne deti a žiakov v súlade s podmienkami príslušného obvodu a nepodmieňuje poskytovanie výchovy a vzdelávania žiadnym protiplnením.**
- umožňuje **cirkevnému a súkromnému zriaďovateľovi požiadať obec o zaradenie materskej alebo základnej školy do verejného školského obvodu.** Podmienkou pre zaradenie je prijať **aspoň 70%** detí a žiakov z obvodu, zvyšnú kapacitu možno obsadiť uchádzačmi z iných obvodov, ak nie je dostatočný záujem z príslušného obvodu.
- upravuje **zápis cirkevnej a súkromnej školy do podregistra verejných poskytovateľov na základe žiadosti** predloženej ministerstvu školstva. Súčasťou žiadosti sú prílohy špecifikované v § 48. Ministerstvo školstva zapíše školu do podregistra do 30 dní od doručenia žiadosti a zápis oznámi obci.
- ukotvuje **dohodu o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní, ktorú ministerstvo školstva môže uzatvoriť s cirkevným alebo súkromným zriaďovateľom materskej alebo základnej školy, ktorá nie je verejným poskytovateľom.** Dohoda sa uzatvára na základe žiadosti zriaďovateľa a nevzniká na ňu právny nárok.
- v rámci dohody o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní **zaväzuje cirkevného alebo súkromného zriaďovateľa prijať do prvého ročníka 10-30% detí alebo žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** a tento podiel zachovať v ďalších ročníkoch. Taktiež ho zaväzuje k tomu, **aby nepodmieňoval poskytovanie výchovy a vzdelávania žiadnym protiplnením.**
- určuje, že dohoda o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní sa uzatvára **na dobu neurčitú.**

- zdôrazňuje, že **ustanovenia § 45 až 50 sa nevzťahujú na stredné školy**, školy a triedy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa medzinárodného programu.
- určuje lehotu pre **zápis právnej formy školy a školského zariadenia s právnou subjektivitou** do registra podľa druhu zriaďovateľa a hospodárenia **do 31. decembra 2029.**

Účinnosť: 1. január 2026